

Izhaja vsaki Torek Sredo Četrtek in Soboto.

Issued every Tuesday Wednesday Thursday and Saturday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.

ŠTEV. (No.) 19. CHICAGO, ILL., SOBOTA, 2. FEBRUARJA — SATURDAY, FEBRUARY, 2, 1924. LETO (Vol.) X.

Slovenski kat. shod v Chicagi.

(Nadaljevanje.)

Kaj naj posnamemo iz vsega tega?

Prvič to, da je polovica Amerikancev živo potrebna malo več ameriške prosvete. Pa ne take, kakor je širijo naši lawendalski Prosvetarji. Ti so idejni zavezniki Klanov, njih najzadnji trenarji. Prave, resnične prosvete je treba, ki obstoji v poznanju naše ustave in pravic, ki nam jih ona jamči, prirojjenih pravic, katerim se nihče odpovedati ne more, ko bi se hotel. Ko bodo te spoznali, spoznali vso njih neprecenljivo vrednost, jih ne bodo tako pod vsako ceno prodajali, kakor nekaj naši Indijanci zlato in slonovo kost za pobarvane črepinje.

Drugič to, da smo mi, ki imamo poleg amerikanizma še kaj vere, prav tako živo potrebni več verske prosvete. Pri vsakem centu, ki ga je treba za zasebne farne šole, se mnogim roka trese. Tja vržen se jim zdi. Ti nimajo o pomenu verskih župnijskih šol veliko več pojma, kot osel, o notah. Ne uvidijo, da se bodo pozneje, če dobimo državni monopol šole, od njih zahtevali ne centi, ampak dolarji za policijski aparat, kaznilnice, poglobljenevalnice itd. Že zdaj, ko se vendar še veliko naše mladine po zasebnih, verskih šolah uči, da se je treba Boga bolj bati kot ljudi, že zdaj, pravim, ne more nihče reči, da bo svojo tedensko plačo srečno domov prinesel. Kaj bo šele potem, če se bo vsa mladina v monopoliziranih brezverskih državnih šolah vzgajala, o katerih njih najboljši poznavatelji pravijo, da so ravno radi brezverskega značaja bankrotne. Da več verske prosvete je treba. (Odobranje.)

Tretjič in slednjič pa sledi iz povedanega za nas katoličane nujna potreba več katoliške prosvete. Naši najvišji voditelji, naši škofje je ne potrebujejo. Zbrani na prvem baltimorskem cerkvenem zboru 1853. so vsakemu posameznemu škofu naložili kot sveto dolžnost, naj skrbi za to, da bo pri vsaki župniji njegove škofije tudi župnijska šola, v katero so stariši dolžni pošiljati svoje otroke, sicer se sami izključijo od sv. zakramentov. Kolikokrat so še pozneje ob vsaki priliki to povdarjali, vsi skupaj in posamezni. Da, oni se globoko zavedajo pomena župnijskih šol, zato tako zabičavajo njih ustanovitev in obiskovanje. A ljudje se te dolžnosti ne zavedajo, kakor bi bilo potrebno. Koliko naših starišev ima pred nosom katoliško šolo, pa hodijo njih otroci mimo, v publiko. Takim starišem je težko reči: ata, mama. Mnoge katoliške naselbine, tudi nekatere naše slovenske, so tako močne, da bi si lahko postavile svojo župnijsko šolo in jo vzdrževale. Pa je nimajo in ne mislijo nanjo. Tudi te so potrebne več katoliške prosvete. Cerkev so si postavile in jo zdržujejo, ne brez velikih žrtev. O, ko bi poznale, da so vse te žrtev zastoj, da takšna župnija nima nikake bodočnosti, vsaj veselo ne, sem prepričan, da bi za A tudi B rekli, kar je povsem naravno. Cerkev brez šole je zidana na pesek. Zato bi jo morale take naselbine zahtevati, če bi je župnik ne hotel, kar si pa ne morem misliti. A ko bi je reš ne hotel, bi mu morali ljudje odločno reči: Vi se je lahko branite, ki nimate otrok. Mi jih imamo in nočemo, da bi nam kakor pagani odraščali. Katoliško šolo hočemo in jo moramo imeti. Pripravljeni smo na vse žrtve, saj vemo, da bodo vprid tistim, ki so kri od naše krvi. (Živahno odobranje.)

Jaz mislim, da je iz povedanega jasno, kako stališče moramo zavzeti nasproti vprašanju državne monopolizacije šol. Pravo črno vojsko moramo mobilizirati proti tej nakani. Vse kar še katoliško, in če ne katoliško, karkoli versko, in če ne versko, vsaj le ameriško čuti mora pod orožje, da brani naravno in ustavno nam zajamčeno pravico do verske in vzgojne svobode.

Sklepam kot Gorenjec: Živela ameriška ustava, ki nam je svoboda vere in vzgoje dala! (Govoru je sledilo dolgotrajno odobranje.)

Predsednik je govornika najlepše zahvalil, občinstvo je pa prosil, naj globoko zamišljeni govor temeljito premisli. Kajti resnica je, da se državljanji zlasti katoličani jako malo zanimajo za svoje državljanske pravice. Če bi se, bi sovražnikom ne rastle greben, kakor je zrastle, kakor je to govornik omenil v Oregonu in že tudi nekaterih drugih državah. Nato je predstavil občinstvu naslednjega govornika, Mr. Louis Železnikarja, ki je govoril o "Pridobivanju novih članov v katoliška društva."

Njegov govor se je glasil:

"Častita duhovščina, predragi gl. uradniki in slavno občinstvo!

Vsako podjetje bodisi industrijalno ali drugo napreduje, samo pod enim pogojem, kateri je, da se mora zanj delati pridno neumorno agitirati. Nobeno podjetje ne napreduje brez temeljite agitacije. Agitacija je ona sila, (Dalje na 2. strani.)

AMERIŠKE VESTI.

— Washington. — Senatska zbornica je sklenila razveljaviti vse pogodbe, ki dajejo državne oljne polja v najem, kot Edward Dohenyu in H. F. Sinclairju. Vzrok za razveljavljenje pogodb je zadnji oljni škandal, ki je dvignil silno veliko prahu v Belhihi. Senatska zbornica obenem zahteva, da se sodnijsko preišče vse zadeve in krivice kaznuje.

— Washington. — Včeraj je zapustil kaptol poljski poslanik dr. Sokolowski, ker je bil prestavljen na prošnjo naše vlade, ker je kršil suho postavo v deželi. V njegovem stanovanju so našli veliko raznega likerja in druge hude pijače. Na kolodvor ga je spremlil kongresnik Upshaw, kateremu se je dr. Sokolowski izrazil, da bo sedaj, ko se vrne v domovino delal na vso moč za abstinenco na Poljskem. Kako se pa ljudje spreobračajo!

— Muskegon, Mich. — Parnik Alabama, ki je last Goodrich tvrdke, se še vedno nahaja zamrznjen na jezeru in ne more nikamor, vsled zamrznega jezera. Na jezeru tiči tako že nad teden dni.

— Galensburg, Ill. — Tukaj je umrl včeraj dr. W. O. Bradley prominentni zdravnik in bivši dolgoletni mestni župan tega mesta.

— Cincinnati, O. — G. H. Beazel in W. H. Chatfield Jr. sta bila na tukajšnjem sodišču obsojena v devet letno ječo radi sleparstva. Imenovana sta bila posredovalca pri raznih kupcijah.

— St. Louis, Mo. — Dva mlada roparja sta stopila v dvorano, kjer je zborovalo 25 delničarjev Progressivne posojilne družbe. Z naperim samokresi sta prisilila vse k pokorščini in pokradla \$1, 068. v gotovini ter izginila neznanom.

— Chicago. — Prihodnji teden bo dospel v to mesto senator Johnson iz Californije, kjer bo naredil načrte za svojo kampanjo v tej državi.

— Kansas City, Kans. — Rev. J. R. McKenna katoliški duhovnik je bil te dni napaden od nepoznatih roparjev, ko je zapuščal svoje župnišče. Roparji so oddali več strelov na njega in ga parkrat zadeli. Nahaja se v bolnišnici.

— Valparajso, Ind. — Enajstletni deček Richard Mason je izpovedal policiji, da je bil on tisti, ki je ustrelil zadnji pondeljek 15-letno Minnie Brooks, katero so našli mrtvo v neki pekarni. Deček pravi, da se je igral z "rifelnom," ki se mu je pa sprožil in kroglja je zadela dekleta v glavo. Policija je skoro štiri dni poizvedovala, kdo bi bil deklico umoril. Konečno je prišel deček sam na policijo in je izpovedal kaj je storil.

— Johnston City, Ill. — Preiskava, ki se je vršila v premogorovu, kjer se je pripetila eksplozija, ki je vzela 33 premogarjem življenje, je izpovedala, da pada krivda radi nezgode na družbo, radi zanemarjenosti v premogokopu.

KNJIGA "PETER ZGAGA" ZAPLENJENA 'OD OBLASTI.

Urednik pred sodnijo radi nesposobnega pisanja. — Vsake neumnosti je enkrat konec.

Iz New Yorka smo prejeli včeraj daljše sporočilo od našega prijatelja, da je bil list Glas Naroda v New Yorku zatožen radi nečednega pisanja, v katerem je namigaval znani kvantač Zgaga o raznih stvareh in iste podtikal newyorškim slov. duhovnikom.

V pismu je nam poslal izrezek iz tamkajšnjega katoliškega lista "The Tablet," ki o celi stvari tako le poroča:

"Urednik, ki je napadal duhovnika je pozvan na sodnijo."

"Zadnji teden je eden izmed čitateljev lista "The Tablet" napravil pritožbo na urad tega lista radi slovenskega dnevnika v New Yorku "Glas Naroda," kateri objavlja evidentno nesposobne in pohujšljive članke ter je že številokrat napadel z raznimi namigavanji Rev. Kornelija Petriča, ki sedaj oskrbuje slov. župnijo Žalostne Matere Božje na Morgan Avenue v Brooklynu.

Mr. Scanlan od lista "The Tablet" je imel vse dotične žaljive članke prestavljene in tudi del knjige, ki se imenuje "Peter Zgaga," katero je izdalo in tiskalo podjetje zatoženega lista, ki napada katoličane. Naredil je formalno pritožbo na društvo, da se to hudobno delo omeji ali zatre.

Takoj nato je dosegel, da je sodišče prvega sodnega okraja v Manhattanu izdalo sodni poziv, s katerim je bil pozvan Louis Benedik pred sodnijo kot odgovorni urednik podjetja Slovenic Publishing Company, kjer so tudi takoj zaplenili vse knjige "Peter Zgaga," na sodni ukaz.

Obravnava je bila določena, a je bila na prošnjo odvetnikov, ki so zastopali zatoženo stranko preložena na teden pozneje."

Tako torej vidimo po tem poročilu, ki ga je prinesel list "The Tablet," katerega smo prestavili in objavili, da se je kvantač Zgaga končno ujel.

Mi smo s svoje strani večkrat obsojali tako nesposobno in čestokrat naravnost pohujšljivo pisavo Glas Naroda. Kar je n. pr. pisal list o neki Miklošičevi Marički je bilo naravnost nemoralno.

Sedaj pa vprašamo še tiste katoliške Slovence po Ameriki, ki naročajo ta list, kaj pravijo na to? Boste še nadalje naročali tako berilo? In zraven se imenovali katoličane?! Pomislite malo vendar, kaj s tem delate!

Vkratkem bomo imeli zanimiv špas tudi v Chicagu. Tudi tukaj imamo med Slovence propalice, ki ne poznajo nobene morale. Uresničuje se geslo: "Every dog has his day!"

Iz neodrešene domovine.

SLOVENCİ BRANIJO SVOJE PRAVICE. — BENETKE VODIJO KONKURENCO PROTI TRSTU. — DRUGE RAZNE VESTI.

V obrambo pravice

je te dni politično društvo "Edinosti" v Gorici na svoji seji energično nastopilo proti gonji, ki se vrši proti goriškemu knezonadškofu drju. Francišku Sedeju. Na tem sestanku se je sprejelo oster protest, v katerem se je povedalo vsem, ki napadajo velezasluženega knezonadškofa da ta žalitev in napadanje se smatra v vsej slovenski javnosti za očitno žalitev slovenskega ljudstva in vseh katoličanov v nadškofiji. V protestu in rezoluciji so povedali zbrani na sestanku, da boj proti sivolasemu vladiki je v obeh našega ljudstva poskus zlorabljal Cerkev v politične namene; Cerkev naj bi postala orodje nacionalistične borbe proti našemu narodu. Protest se je poslalo na vse merodajna mesta.

Benetke proti Trstu.

Zadnje čase, se je začelo goniti veliko tekmo proti Trstu in njegovi trgovini. Naravno je, da ima Trst boljše ugodnosti za vse transportacije kot Benetke. To ugodnost dela zlasti Južna železnica, ki prinaša glavni dovoz tržaški luki. Parobrodskе družbe celo dajejo nagrade. Tako n. pr. v Trstu je določeno 2 zlati franka za vsako tono blaga nagrade. To pa silno razburja parobrodskе družbe v Benetkah. Te dni so baje sklicali v imenu trgovske zbornice mesta Benetk protestno zborovanje.

Nov slovenski list

je začel izhajati te dni pod imenom "Novice." List bo izdajalo politično društvo Edinost v Trstu.

Fašjo v Vipavi.

Tudi v ponosni Vipavi so si fašisti ustanovili svoje gnezdo. V fašju je med drugimi župan Petrovič, bivši žandar, in nekdanji predsednik komunistične skupine. Možakar je nazadnje oblekel še črno srnjaco.

Nova razdelitev sodnijskih okrajev.

Šentviška gora in Šreblje bosta pripadali odslej Tolminski sodniji. Trnovo pri Kobariču bo spadalo zanjeprej pa k bovški sodniji.

Slovenski duhovniki čezdalje bolj zapuščajo svojo rojstno grudo zasedeno slovensko ozemlje. Selijo se trumoma v Dalmacijo in Slovenijo. V to so prisiljeni, ker se jih odstavlja po pritisku od politične strani.

Iz Kanala

poročajo, da se je zadnja leta živinorejstvo zelo znižalo. Tako tudi poljedelstvo. Kar pridelajo ne zadostuje niti ne za doma. Edino s čemer ljudstvo še trži je les. V gospodarskem oziru grede rakovo pot. Temu je kriva vlada, ki nalaga silne davke druge ugodnosti pa narodu odteguje.

Izpod belega Čavna

poročajo prav žalostno, da se mladi fantje in moške na debelo selijo iz domače grude. Doma mladina ne vidi nobene bodočnosti, kot trpljenje in umiranje. Zadnje leto jih je veliko odšlo v Ameriko. Samo od tukaj se lahko trdi, da je odšlo v tujino nad 50 oseb. Povečini samo mladina. In kaj bo narod, kateremu mladina uhaja z domačih tal? Kaj je vzrok temu menda ve vsak!

Denarne pošiljatve

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zaseljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene točno in brez vsakega odbitka. Prejemnik dobi denar na svoj dom ali na svojo domačo pošto. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

SKUPNO S POŠTINO:	
500 — Din.	\$ 6.40
1000 — Din.	\$ 12.45
2500 — Din.	\$ 31.00
5000 — Din.	\$ 61.00
10,000 — Din.	\$ 122.00
100 — Lir.	\$ 5.10
200 — Lir.	\$ 9.85
500 — Lir.	\$ 23.75
1000 — Lir.	\$ 46.25

Pri pošiljkih nad Din. 10.000 in nad 2000 lir se po možnosti dovoljuje še poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

Pri brzojavnih pošiljkih pridejo k navedenim cenam še stroški za brzojav.

Dolarje pošiljamo mi tudi v Jugoslavijo in sicer po pošti kakor tudi brzojavno.

Za potovanje v stari kraj, kakor tudi od tam sem, Vam vse potrebno oskrbi najbolje naša banka.

Vse pošiljatve naslovite na:

SLOVENSKO BANKO

Zakrajšek & Češark

70 — 9th Avenue,

New York, City.

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in soboto. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill. Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
	For United States per half year	\$2.00
	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti dopisani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill. under the act of March 3rd 1879.

J. M. TRUNK:

Iz Slovanskega sveta.

V ČEHOSLOVAŠKI SE SVITA.

Ko se je ustanovila Čehoslovaška kot nova, samostojna država, je izgledalo, da so napačili za katoliško stvar zelo žalostni časi. Brezdvomno so imeli framazoni pri ustanovitvi velik upliv. Katoličani so imeli težavno stališče. Veljali so kot avstrijakantje, in ko je šlo po Avstriji, je šlo tudi po njih. Na drugi strani je vsled razmer silila v ospredje narodna misel, ki je bila posebno na Češkem opravičena, drugače bi ne bilo narodne države. Mnogi so pri tem zašli na kriva pota in narodno misel zanesli na versko polje. Posledica je bila češka narodna cerkev, ki je zadobila zaslombo pri vladujoči framazoni kliki. Kolikor toliko se je pa tudi na Češkem cerkev in katoliška stvar oprostila prejšnjih vladnih spon, postala nekako bolj svobodna, in kakor povsod, sad te svobode ni izostal. Katoliška misel, ker bolj svobodna, se je začela razvijati, cerkev je pokazala svojo staro, vedno svežo moč, in kakor se glase poročila, so zadnje volitve pokazale brezdvomno velik napredek na pravem potu katoliškega svetovnega naziranja. Katoliška stvar med Čehoslovaki pridobiva. Narodna cerkev je sanjarstvo, životari nekaj časa v vladni senci, a sčasoma izgine, kakor izgine vse, kar ni postavljeno na podlago resnice; resnica tudi za politično smer je pa le pri katoliški cerkvi, to jasno spričuje zgodovina. Cerkvi je treba le svobode, in takoj pokaže v vsem razmahu svojo notranjo moč. Pot do svobode je bila pa vedno trnjeva, o tem pričata tudi Čehoslovaška.

ALI GRE PROTI KONCU?

Te dni sem dobil v roke prav slučajno neko sliko ruske rdeče kompanije. Bajgali se postavljajo. Kakor petelini na gnojišču. Skoroda bi se jih človek bal. Zdi se ti, da hočejo vso buržoazijo kar predreti s svojimi pogledi. Ali jih je znana ruska topost minila? Porajalo se mi je skoraj malo veselja, da se je Rus zbudil. Pa ni treba imeti strahu pred temi pogledi, in veselja potek v očeh je zelo kratek, kajti "rdeča kompanija" sestoji skoroda iz samih — samosrajčnikov. Nekaj bradačev je vmes, a večinoma so temni obrazi, obrazi fantov, ki še nimajo niti 14 let. Ko sem to kompanijo gledal, mi je prišla misel, da v Rusiji prihaja konec, da je konec tu. Dobro se še spominjam na leto 1918. Avstrija je rekrutirala v resnici "das letzte Aufgebot" — fantaline. Ko je nekaj takih mlečnih "korenjakov" šlo v Celovec k naboru, in so tam gospodje generali rekli, da so "taublich," so bili fantiči seve židane volje, saj vsak rad sliši, da je zakaj . . . in dasi je krulilo v želodecu, so fantiči izražali svoje veselje tudi v pesmi. A kako? Borovčiči so znani "tiči." Ona pesem: "Die Wacht am Rhein" je bila skozi leta tudi v slovenskih Borovljah pri nemčurjih narodna himna, Slovenci smo morali biti veseli, ako smo smeli — gobec tiščati . . . Menda je pa le tudi v buticah nemčurjev začelo nekaj svitati, kajti ti mlečnozobni rekruti so v Celovcu zapeli: "Lieb Vaterland magst ruhig sein jetzt rücker schon die Kinder ein . . ." prosto bi po slovensko rekli: "Domovina, oko bistri, Gremo fantje mi tu s — piskri . . ." Fantje so dobili seve tri dni — post, ker "kaše pihat" jih niso mogli poslati, ko kaže ni bilo več, a ni trajalo dolgo, in "rekruti" so nemško domovino rešili, prav temeljito, kakor vsi veste. Finis, Ende, konec, zlomil se je nemški lonec.

Ko gledam to rusko fantovsko rdečo kompanijo, se mi poraja misel, da se v Rusiji dani, svita, bliska, ako židovski boljševidem že s tako kompanija pritiska. Bo, bo!

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Sv. Jurij v So. Chicago.

V naselbini živimo pod vtisom bližajočega se slovesnega dneva 17. februarja. Ta dan bo namreč slovesno blagoslovljena na novo preslikana z 29 slikami okrašena cerkev sv. Jurija.

Pretečeno nedeljo popoldne je imelo svojo pobožnost in sejo društvo krščanskih mater. Bila je lepa udeležba in se je na seji marsikaj dobrega sklenilo za bodoče dneve.

Lepo je videti ob nedeljah na novo vpeljani red pri obeh sv. mašah. Šolska mladina se ne potika več po raznih cerkvah ob nedeljah ampak prihaja sedaj redno k sv. maši v domačo cerkev in sicer oni dečki in one deklice, ki že pristopajo k sv. Obhajilu, pridejo v nedeljo ob 8. uri k sv. maši. Neobhajanci pa gredejo k sv. maši ob 10. uri. Pri obeh sv. mašah skrbi za red pri šolski mladini č. s. L. P. ki prihaja od hrvatske cerkve nam na pomoč in oddaja vsaki teden Report na posamezne šole, kamor zahaja naša mladina v šolo, ker sami smo še brez šole. Kolika škoda in izguba je za nas, ker nimamo svoje šole, ne svoje dvorane.

Tako je prav, dragi rojaki! Mr. Fr. Juvančič kaže s postavljanjem nove hiše blizu cerkve na Ewing Ave dejanski, kaj je rojakom tukaj potreba. Slovenci naj se zanimajo, da se okrog svoje cerkve naselijo in ne pripuščajo stavb drugim.

Pretečeni torek dne 29. jan. je v naši cerkvi sv. Jurija prestopil v katoliško cerkev Mr. J. Sch. star 32 let. Lepi cerkveni obred je ob 9. uri dopoldne izvršil domači Rev. župnik ob navzočnosti večih katoliških priči.

Preje prehudi marz in sedaj vlažno, neprijetno vreme povzroča, da se po naselbini nahaja precej bolehalih oseb. Upamo, da bo kmalo toplo solnce iz naselbine pregnalo bolezen in bo doneslo prijetno, trdno zdravje.

Poročevalec.

Johnston City, Ill.

19 žrtev pokopanih danes vsled eksplozije v East premogorovu, 14 v Johnston City, in 5 na v razna bližnja mesta. Štirje bodo pokopani jutri, eden v sredo tukaj, 7 pa na bližnjih pokopališčih. Vseh ponesrečenih je danes 33, ko je umrl v American Hospital ob 2. popoldne "Happy" Morgan. Več težko ranjenih se še nahaja v bolnišnici.

Ze na vse zgodaj danes je bilo po mestu vse polno ljudi, ki so prišli iz raznih krajev kropit ponesrečence. Prišli so peš, s konji, avtomobili, da je izgledalo mesto kakor majhna metropola. Vse majne ki so pod sub-district Herrin so počivale, da tako dokažejo da so bili ponesrečenci kakor njih bratje delavci.

Eksplozija je bila v petek 25. popoldne vsled nabranega plina in se je omejila le na 3 Entre, ker ako bi bila po vsi majni bi bilo mrtvih gotovo par sto, ker se je rešilo iz istih prostorov le 5 mož, in še ti le proti polnoči dotičnega dne po reševalcih. Slovenca med ponesrečenci ni nobenega, pač pa trije Hrvatje. Oče in sin z imenom Peter in Joseph Kick in Viktor Lakotic. Društvo Johnston City šteje 91 S. N. P. J. je poskrbelo za stražo pri mrličih in tudi pri pogrebu, ter tako izpolnilo popolnoma svoj namen proti svojemu članu, kakor bo tudi njegovim dedičem. — Tudi pomoč sirotam bo nudil lokalni Rdeči Križ, ki je takoj poslal bolniške sestre in vse drugo, da se ublažijo prve in najtež-

je izgube.

S pozdravom

J. M. G. poročevalec.

Joliet, Ill.

Rudolf Čermelj 25 let star, ki je stanoval na 802 — Bellevue avenue v Rockdale je skočil v reko Des Plaines dne 28. januarja. Omenjeni rojak je živel v tej naselbini nekako leto dni. Stanoval je pri družini Frank Muha v Rockdale. Nekako pred 10 dnem je dobil pismo iz starega kraja. Kaj je bilo v pismu nihče ne ve, ker ga je takoj, ko ga je prečital vrgel v peč. Od tistega časa tudi ni šel na delo in bil je odtaj naprej jako nervozen. Šerif Walker in njegovi pomočniki sedaj iščejo njegovo truplo.

Polijski komisar Hennessy je ukazal te dni zapreti gostilno mehkih pijač, ki jo je vodil naš rojak Anton težak na 1206 — Scott St. Licenca je odvzeta radi tega, ker je neki Sam Casey umrl od vživanja munšajna. Omenjeni Casey je baje izjavil, da je bila pijača kupljena v Težakovi gostilni.

Druga žrtev prohibicijskega pogona je te dni postal naš vrli rojak Joseph Jerman, ki je vodil gostilniško obrt v Sitarjevem posloju na 200 — Jackson street. Tudi on pravijo, da bo zgubil licenco, ker so prohibični preiskovalci zadnjo nedeljo zjutraj našli pri njemu žganje, vino in boljše pivo. Rojak Jerman je bil obsojen na \$200. denarne globe na policijskem sodišču.

Mr. John Živetz st. se je vrnil te dni iz bolnišnice sv. Jožefa in polagoma prihaja nazaj k normalnemu zdravju.

Mr. John Russ iz Summit streeta se je moral te dni vrniti nazaj v bolnišnico, ker se mu je zdravje obrnilo zopet na slabše.

Mr. Ignac Kastelic tudi stanujoč na Summit street, ki je zaposlen v žičarni kot poslovođa, se nahaja v okrajni bolnišnici kritično bolan.

Mr. John Stimac, ki se je poškodoval precej hudo na prstu, ki mu ga je "box-machina" zmečkala v tovarni Federal Match Co. se je te dni vrnil že na delo. Prst se mu bo popolnoma zacelil v kratkem.

Mr. Martin Ancel, ki je bil bolan skoro zadnje dve leti in kateri je bil zadnje čase veliko bolji, je zopet moral nazaj na bolniško posteljo v bolnišnico sv. Jožefa. Zdravniki so mu vzeli ven eno ledvico. Vsem bolnikom želim najhitrejšega okrevanja!

Poročevalec.

Chicago, Ill.

Društvo Marije Pomagaj šteje 78. K. S. K. J. ne bo imelo svoje maškeradne veselice v nedeljo dne 17. februarja, ker na ta dan bodo obhajali veliko slavnost v So. Chicago v župniji sv. Jurija in ker se bo one slavnosti o priliki dogotovljenja slikanja in blagoslovljenja farne cerkve gotovo vdeležilo tudi več chicažanov. Veselica se bo vršila dne 24. februarja mesto 17. To naznanilo naj cenjeni čitatelji blagovolijo vzeti na znanje.

Dr. sv. Alojzija šteje 47. K. S. K. J. priredi dne 23. marca dve igri "Užitkarji" in "Mutast muzikant." Občinstvo se opozarja na te dve zanimivi igri. Obenem se prositi tudi vsa društva, da naj na ta dan ne prirede kakih prireditev.

Mr. Jack Biček 1845 — W. 23rd street je zbolel in leži na svojem domu. On je član dr. sv. Štefana, 1. K. S. K. J.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ki dviga ves napredek pri vseh stvareh. Bolj kakor kje drugje pa je potreba resne agitacije pri naših katoliških društvih. Društva se dvigajo samo tam, kjer se zanje pridno agitira, kjer vsak društveni član pogostokrat misli na svoje društvo in njegov napredek. Kjer se ta misel izgubi, tam gre društvo rakovo pot. Tudi je zastoj misliti, da je vse odvisno od odbora samega. Res je veliko odvisno od društvenih odbornikov, toda celokupen napredek je odvisen od celokupnega društvenega članstva.

Člani prihajajo pogostokrat v dotiko s svojimi prijatelji in znanci. Ob praznikih in ob vsaki drugi taki priliki pridejo z njimi v dotiko. Navada pa je, da človek najraje govori o tistih razmerah in stvareh med katerimi živi. Mi, kateri smo pri raznih društvih, se pogostokrat menimo tudi o naših društvih. Ravno v takih slučajih imamo najlepšo priliko, da poagitiramo zanje med prijatelji in znanci. Povejmo jim, da je Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota miljonska Jednota, da je solventna in najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki. (Ploskanje.)

Dragi rojaki, ali mislite, da bi bila ta miljonska organizacija K. S. K. J. zrastle do te višine, ki jo je dosegla med nami brez agitacije? Ne, nikdar! To je sad trdega dela naših starih pionirjev, od katerih nekateri so še med nami in z zadoščenjem gledajo ta krasni napredek, nekateri pa že spe spanje pravičnih. In če so prednamci žrtvovali svoj čas in denar za to, da so ustvarili nekak dom, kamor se zatekajo naši rojaki in rojakinje v slučaju bolezni in nesreč, kamor se zatekajo po pomoč zapuščene vdove in drugi, ki jih člani ob smrti prepuste brezsrčni usodi bodočnosti je sveta dolžnost vsakega pravega katoliškega Slovenca, da agitira za katoliška društva in predvsem za še večjo in močnejšo Kranjsko Slovensko Katoliško Jednoto!

Od nas je zavisno, ali bo K. S. K. J. napredovala, ali pa nazadovala. Ali bomo našim znanecem zapustili večjo in močnejšo K. S. K. J. kot so jo nam pustili naši prednamci — ali pa manjšo. Zadnje se ne sme nikdar zgoditi — pač pa prvo, v največji meri!

Zato mislimo pogostokrat na našo K. S. K. J. Pridobivajmo ji novih članov, kjerkoli in kadarkoli nanese prilika nato.

Kranjsko Slovenska Katoliška Jednota je najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki, od nas, njenih članov pa zavisni, da ne bo samo najstarejša — ampak tudi največja slovenska organizacija v Ameriki! (Odobravanje.)

Predsednik se je govorniku zahvalil in je občinstvu povedal, da prisrčno želi, da bi si vsi navzoči zlasti pa člani K. S. K. J. lepe besede h srcu vzeli, ter da bi na vso moč agitirali za K. S. K. Jednoto. Vsa pravi pošte Slovenec bi moral biti član K. S. K. Jednote je povdaril predsednik Nato je bil predstavljen občinstvu Mr. Ivan Zupan, urednik glasila K. S. K. Jednote. Ker govornik nam ni izročil svojega govora spisanega, zato bomo le v kratkem približno omenili njegov govor.

Glasil se je približno tako le: "Preč. gg. duhovniki, sobratje gl. uradniki in drugo občinstvo!

Vsi moji predgovorniki so govorili o enem ali drugem predmetu. Moj namen je govoriti nekoliko o vrednosti glasil bratskih organizacij. Predno pa pridem na to pa moram spregovoriti par besedi o chicaški naselbini. Gl. predsednik je hvalil Cleveland, drugi spet kaj drugega, zato naj pa jaz povem nekaj o Chicago. V Chicago imamo najstarejše društvo naše slavne K. S. K. Jednote društvo sv. Štefana, ki nosi števil. 1. (Ploskanje med občinstvom.) Zraven tega imamo tudi najstarejše žensko društvo Marije Pomagaj števil. 78. Torej kot razvidno se je naša slavna organizacija začela z moškimi in ženskimi društvi najprvo v tej prijazni naselbini Chicago. Zato zasluži chicaška naselbina tudi vso čast in priznanje! (Odobravanje.)

O glasilu bratskih organizacij, kakršnega ima in izdaja tudi naša slavna K. S. K. Jednota pa rečem to, da ga naj člani in članice pridno čitajo naj v njega pridno dopisujejo in navdušujejo potom njega eden drugega za večjo in močnejšo K. S. K. Jednoto.

Kot urednik našega katoliškega Glasila tudi tem potom izjavljam, da ima naše glasilo v tej chicaški naselbini svoj zaročenko. Ta zaročenka je list EDINOST. (Živahno ploskanje med občinstvom.) In danes se naše Glasilo z njo poroča! Zato slavimo danes na tem velepomembnem shodu to važno poroko na polju katoliškega časnikarstva! (Ploskanje.) Nevesto Edinost pa prosim, da odslej pomaga svojem možu Glasilu, da bomo našo dično K. S. K. Jednoto dvignili do najvišjega števila, ki se da doseči v članstvu, kakor tudi v financi. Hvala lepa! (Sledilo je živahno ploskanje.) (Dalje sledi.)

Te dni je obolel tudi Anton Zidarič, ki bo pa kmalu okrevl. On živi na 1842 — W. 22nd Pl. Je član dr. sv. Štefana K. S. K. J. in družbe sv. Mohorja.

POPRAVEK.

V naznanilu in zahvali katero je bilo priobčeno tukaj je bilo po pomoti izpuščeno ime družine Anton Zrimec iz Detroita, Mich. katera družina je darovala za maše za mojem pok. možem in ravno tako ime družine John Zalar iz Houston St. Barberton, Ohio, katera družina je darovala cvetlice ob času smrti mojega moža. Obe družini tukaj prosim, da naj mi oprostite, ker se je njih imena po pomoti izpustilo zadnjič, ter se jim tukaj lepo zahvaljujem za njih dar in prijaznost. Ana Možek, Barberton, Ohio.

Rojaki podpirajte tiste trgovce, ki oglašajo v vašem listu!

Ameriška Slovenka.

3. Karitativno delovanje.

Palmovo drevo je znak krščanske ljubezni. Palma malo zahteva, da pa vse. Nič ni na nji, kar bi ne koristilo: les, perje, cvetje, sadež — vse je porabno. Palmovo drevo dela hladilno senco, daje obleko, les za orodje, stanovanje. Dattelji, ki jih je baje do pol milijona v eni kroni. So redilna hrana ljudem in živalim, iz njih pridelujejo krepilno pijačo. Palma je kras jutrove dežele, največji blagoslov za ondotne kraje. Življenje celih rodov je odvisno od te rastline.

Plemenito palmovo drevo je torej simbol ali znak ljubezni do bližnjega, ljubezni, ki malo vzame, a veliko da, ki preskrbuje varstvo in zavetje, ki vse žrtvuje, z vsem postreže. Zato pravi Arabec: Ko je bil Adam izgnan iz raja in je je bridko jokal, so iz njegovih solza pognale palme.

Kar je palmovo drevo v zelenicah po pustinjah, to je žensko srce za krščansko družino, za človeštvo. Nesebična ljubezen, ki druge oblažuje in osrečuje, ima svoj sedež v srcu krščanskega ženstva. "V naravi ženskega srca je, da tolaži, briše solze, da se žrtvuje v blagor bližnjemu. Če to izvršuje, je takorekoč v svojem poklicu." Zanimarjenji otroci, betežniki, hiravci, reveži, starčki in starke, pohabljeni in ranjeni — vsi najdejo v ženstvu odprto srce. Zgodovina katoliške Cerkve je zgodovina usmiljenja in dobrotelosti, a hkrati zgodovina ženskega karitativnega dela. Sicer je pa "karitas" čednost, ki jo krščanstvo strogo ukazuje vsem, ne samo ženstvu. Kristus pravi: "To je moja zapoved, da se ljubite med seboj, kakor sem jaz vas ljubil." (Jan. 15, 12.)

Dobri Bog je obdaril ženstvo s potrebnimi lastnostmi srca, ki jih store tudi dovolj sposobne in voljne za krščansko dobrotvornost. S srcem, polnim usmiljenja, se harmonično družijo roka, polna spretnosti. Ženska roka se zna tako nežno, rahlo in mehko dotikati ran in jih tako spretno obvezovati, da moramo priznati: tu je od Boga podeljena spretnost. S to spretnostjo v soglasju pa deluje beseda, ki se z vso milobo, sladkostjo in obzirnostjo prilaska v dušo in jo obvlada. Ženska, ki je polna plemenitih čuvstev, najde za vsakega trpina v vsakem položaju učinkujočo in stanju primerno besedo. Prepojeno z roso srčne gorkote in prepričevalnosti. Beseda njena tolaži nesrečne, ogrevo hladne in neobčutne, daje pogum obupajočim, razveseljuje verne, prižiga luč nevernim. Daj betežniku obleko, daj mu tečno hrano, a ob uri zapuščenosti in poskušnje ga pomiriš samo z besedo tolažbe, usmiljenja in sočutja. Kdo je za to bolj sposoben kot ženska!

Ta plemenitost ženskega srca mora pa žareti v nadnaravni luči božje milosti. Prava krščanska ljubezen se ni, ako se "karitas" udejstvuje vsled nekega naravnega za kona ali celo iz neke prirojene potrebe; pred Bogom veljavna je tista ljubezen, ki ji je nagib beseda Kristusova: "Resnično vam povem, kar ste storili kateremu teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili..."

Koliko je vredna "milosrčnost" in dobrotljivost, ki ji je nagib le sebična korist, največkrat pa pohlep po časti in zabavi, ni težko presoditi. Prijajajo se koncerti za ponesrečence, plesi za sirote; gospodje in dame nastopajo kot igralci in pesalci, kot pevci in umetniki pri zabavah, na katerih upravljajo stotake; revežem in dobremu namenu,

kateremu velja prireditve, pa ostane nekaj dol. takozvanega čistega "dobička."

DOPISI.

New York, N. Y.

Zloglasni znani Peter Zgaga se je zopet kakor po navadi zelo neumno zaletel v našega g. župnika v New Yorku. Huduje se nad njim, ker je zadnjo nedeljo oznanil, da bi tudi naši župljani poslali kaj obleke tako potrebnim ljudem v Nemčijo, za nje se ista nabira po vseh škofijah Amerike, vsled naročila sv. Očeta. Peter Zgaga morda hoče, da bi nas g. župnik prej vprašal njega, kaj sme ali kaj ne sme oznaniti v cerkvi. Pa ko bi on sam prišel v cerkev in sam slišal oznanilo, pa njega ni v cerkev k nam razun enkrat k polnočnici. Zato pa stika pri drugih, da bi dobil kako kost in jo potem glodal. Tako je bilo tudi z zadnjim nedeljskim oznanilom, prinesel je to kost takoj v ponedeljek, pa povem Vam, da se je slabo prikupil z njo, ker vsak pošten rojak se je radi tega hudoval nad Zgago, kaj se on vrtikava v cerkvene reči, kaj sme župnik oznaniti kaj ne, kdo ga je neki postavil čez župnika, da bi nad njim gospodaril. Kar so papež naročili vsem škofom v Ameriki, kar so naš nadškof naročili oznaniti vsem župnikom v škofiji, tega ne bi smel oznaniti naš župnik, ker to ni po volji visokemu gospodu Petru Zgagi, zato ga napada v "Glas Naroda." Glejte kako predrzno se Peter Zgaga umešava v zgolj cerkvene reči in zadeve.

Pa Peter Zgaga pokaže še večjo svojo zlobnost s tem, ker odvrta naše rojake, da bi ne pomagali tako stiskanim in skušanim ljudem v Nemčiji, češ, kedaj so pa Nemci kaj pomagali Slovincem. Kajne, kako dober kristjan je Peter Zgaga, ker ne ve, da je vsak človek bodisi prijatelj ali sovražnik naš bližnji in da smo dolžni vsakega ljubiti in mu v potrebi pomagati po svoji moči. Najbolj se je pa Peter Zgaga vrezal s tem, ko piše: "Gospod na osmi cesti niso še nikdar rekli na prižnici, da je treba pomagati slovenskim revežem v stari domovini." To je pa zloba nad vse meje, kajti tega ni mogla neumnost pač pa zloba zapisati. Ko bi Peter Zgaga hodil v cerkev na osmo cesto, bi ne mogel kaj takega pisati. Kaj pa je nam župnik na osmi cesti večkrat in bolj priporočal kot pomagati slovenskim revežem v stari domovini. V cerkveni dvorani so naši učenci priredili igro in vspeh okoli 400 dol. je bilo poslanih v Ljubljano za slovenske vboge otročiče. Koliko je pa bilo v cerkvi priporočil in prošelj za razne potrebe in kraje v stari domovini, tako da je g. župnik sam večkrat tožil, vedno nove prošnje iz domovine ne moremo vsem pomagati, kakor tudi bi radi. In ti Peter pišeš gospod na osmi cesti še niso nikdar rekli, da je treba pomagati slovenskim revežem v stari domovini.

Si tudi zlobni Peter pozabil, koliko se je ravno v New Yorku nabralo zadnje dve leti za mladinske domove ravno tudi na priporočilo gospoda na osmi cesti? Ali si pozabil tudi koliko smo že leta 1919. Slovinci nabirali in nabrali za slovenske reveže v stari domovini? Glej, jaz sem bila pri odboru blagajničarka in imam še sedaj knjigo, v kateri so zapisana imena darovalcem samo Tvojega imena ni med njimi. Iz cerkvene dvorane smo naenkrat poslali sedem velikih zabojev obleke in drugih potrebnih reči

slovenskim revežem v stari domovino. Glej vsega tega Ti ne pišem zaradi Slovincem v New Yorku. Kjer vsi, dobro poznajo gospoda na osmi cesti pa tudi Tebe Peter Zgaga na Cortlandt St. in vsi vedo kaj Ti je vrjeti, ampak napisala sem tem vrstice zaradi drugih Slovincem širom Amerike in Te postavila v pravo luč, da Te bodo vsi poznali kako resnicoljuben si, da lažeš tako, da sam sebi vrjameš, ne vrjamejo Ti pa Slovinci, ki Te poznajo, da si ne samo neumen, ampak zloben lažnik res pravi Peter Zgaga!

Pozdravljam vse čitatelje lista Edinost.

Katinka Pavlič.

Calumet, Mich.

Cenjani mi urednik: — Silno hudo pritiska zima, da se skoro ni za prikazati na plan. Kako dolgo bo to trajalo ne vemo. V predpustu se nahajamo in mislili smo že, da bo za ta predpust veliko parov skočilo v zakonski stan. Bilo je veliko fantov in deklet. A sedaj se je vse nekam razšlo. Dekleta so ostale. Deklet je dost. a fantov je malo, zlasti še dobrih poštenih fantov.

Zadnjo nedeljo so naš preč. g. župnik Father Klopčič imeli krasno pridigo o katoliškem časopisju. Povedali so, kaj je vreden katoliški list. A žalibog, da naši ljudje rajši berejo le druge liste, ki jih zastropajo in vero kradejo iz srca.

Da tako vidite dragi rojaki. Nas katoličanov je sveta dolžnost, da gledamo, da bo naš katoliški list postal močnejši. Razumeti moramo, da v to smo poklicani edino mi. Naši nasprotniki gotovo ne bodo delali za katoliško časopisje, če mi sami ne bomo. Zato bi apelirala zlasti na naše ženstvo, da bi šlo ta mesec februarja, ki je proglašen za razširjanje katoliškega tiska, z vso močjo na delo, na agitacijo. Poglejte koliko se trudijo nasprotniki za svoj tisek. Mi pa vemo, da katoliško časopisje je potrebno, vemo, da naš tisek zagovarja čisto resnico in našo vero, pa tako malo storimo za ta tisek. Zato pojdemo na delo ta mesec! Pokažimo se tudi mi enkrat. Zlasti naše žene prosim, da gredo na delo ta mesec za list Edinost. Marsikatera bo morda rekla, ja zmeraj je treba agitirati. Seveda je treba zmeraj, saj nasprotniki tudi vedno delajo.

Pozdravljam vse cenjene čitateljice in dopisnice tega kornerja!

Mary Klobuchar.

ZA NAŠE GOSPODINJE.

Kranjske klobase.

Slovincu povejte o kranjskih klobasah pa ga boste videli na mah, kako se bo lepo na tihoma oblizaval. In zakaj bi se tudi ne, saj kranjskih klobas nobene klobase na svetu ne "bitajo," bodisi po kvaliteti, okusu ali kakoržekoli. Kranjske klobase se delajo tako-le: Sesekaj ali drobno zreži na majhne kocke kakih 6 funtov prašičjega mesa od flama, stegna, pleč ali ostalo meso od prašiča; za meso dene, približno tri unče soli eno četrt unče solitra, eno žlico stolčnega popra; stolci eno glavo česna v možnarju ali v čem drugem nato vlij pol kvarta vode na česen in dobro zmešaj, nakar vlij to česno vodo na sesekano meso ter dobro zmešaj vodo v meso z rokami. Potem pusti meso kakor četrt ure stati. Potem pa natlači meso, ako imaš zato pripravljeno stiskalnico ali s čem drugim pripravnim orodjem v ozka čreva, napravi klobase in jih deni v dim. Prekajevalci jih suše v svojih sušilnicah le 6. do 12. ur ker imajo močne sušilnice. Za domačo vporabo jih sušijo v svojih sušilnicah po dva do tri dni. Potem jih obesite na hladni

(Dalje na 4. strani.)

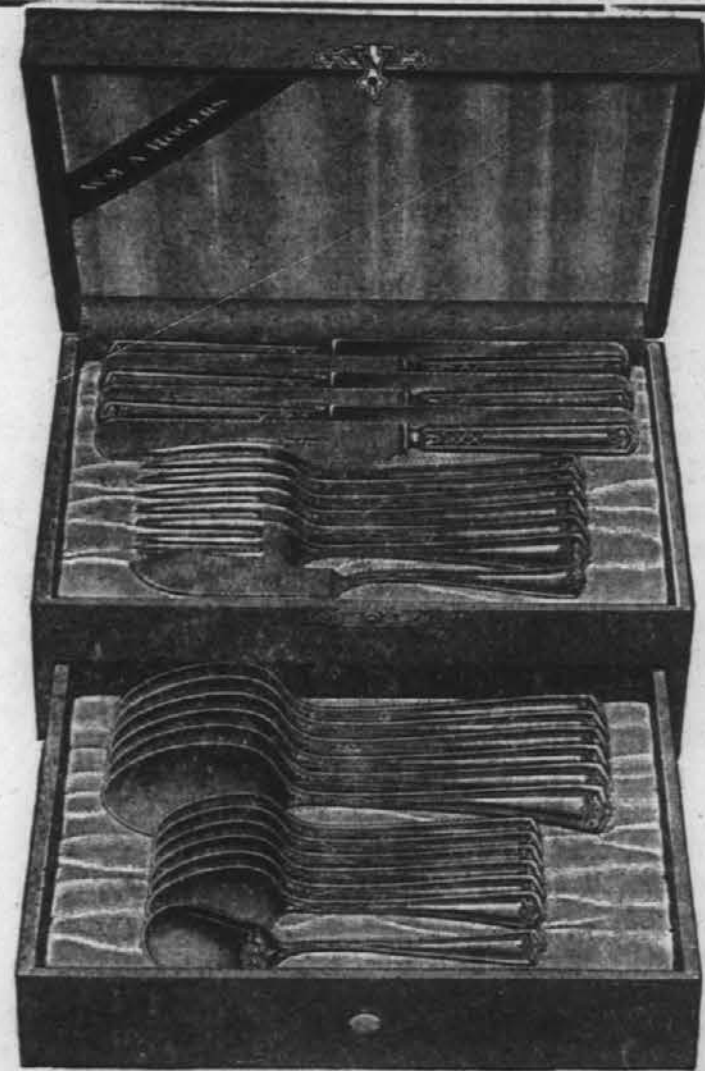
NAGRADE

KI JIH LAHKO DOBI VSAK.

CENJENI NAROČNIKI! Kar so pri raznih društvih člani, to so pri vsakem listu naročniki. Društvo daje članstvo materialno podporo. Časopis pa daje duševno. Napredek vsakega časopisa je odvisen od zanimanja za njega med svojimi naročniki.

Ko smo nastopili to leto smo začeli izdajati list "EDINOST" po štirikrat na teden. To smo storili pod pogojem za dobo treh mesecev, da če dobi list dovolj novih naročnikov, bo izhajal redno po štirikrat na teden, če ne bomo mogli nazaj na trikrat. Da se pa to pri listu ne zgodi, apeliramo tem potom na slehernega našega naročnika, da naj se prihodnja dva meseca požuri na vso moč in pridobi listu kar največ mogoče novih naročnikov. Da naročniki ne bodo zastoj gubili časa pri agitaciji smo razpisali krasne nagrade za NOVE NAROČNIKE, katere bo vsak prejel, ki bo dobil predpisano število novih naročnikov.

Mesec Februar je proglašen za mesec katoliškega tiska, zato naj tekom tega časa vsak nekaj stori za katoliški tisek.

ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI ZA DESET POL-LETNIH NAROČNIKOV

bo dobil vsakdo po šest komadov žlic, večjih in malih, šest vilic, šest nožev in nož za maslo vse lepo poniklano, kakoršno ostanejo trajno. Vse je vloženo v lepi baksi narejeni iz javorjevega lesa. To bo krasen spomin, ki bo vas leta in leta spominjal, kdaj da ste agitirali za katoliški list Edinost.

Ta nagrada bo zlasti prav prišla za naše gospodinje. Tudi imate priliko da si nabavite lepe namizne stvari brezplačno.

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo krasen **VOJAŠKI DALJNOGLED**, ki je jako močan. Daljnogled je v lepi usnjati škatlji na jermenu, da se ga nosi na rameni. Je jako lep dar za vsakogar.

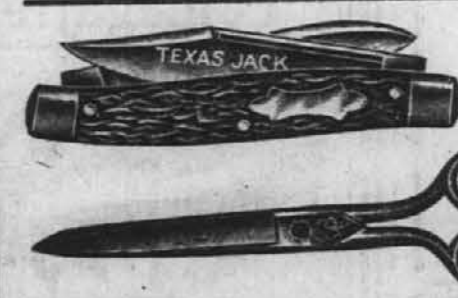

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo **KRASEN POZLACEN KRIŽ**, ki je 12 col in pol visok in je pravi kras za vsako katoliško hišo. Zlati pride prav, ko pride duhovnik v hišo h bolnikom. Lepšega dara za krščansko hišo ni, kakor lep križ, ki človeka spominja na Križanega, ki je za nas trpel. Naj pride ta križ vsako slovensko katoliško hišo kot spomin, na agitacije za list Edinost.

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE

dobi vsakdo lepo močno električno **SVETILKO "FLASH LIGHT"**, ki je močno narejena in ima tudi močno baterijo. Ta luč je zelo pripravna za ponoči, kadar jo človek potrebuje. Zlasti je dobra za rudarje v rudnikih. Tudi to je lep spomin za vsakega.

ZA ENEGA NOVEGA NAROČNIKA ALI DVA POL-LETNA

dobi vsakdo lep žepni nož in lepe poniklane škarje, kakor vidite oba komada na tej sliki. **ZA ENEGA POL-LETNEGA NAROČNIKA** pa dobi vsakdo en žepni nož ali pa ene škarje, katero že si hoče izbrati.

Tako je razpisana za vsakega lepa nagrada. Rojaki sedaj pa na delo in pokažimo tekom teh dveh mesecev, ki sta določena za nabiranje novih naročnikov, kaj zmoremo, ako hočemo. Naj v tem času kaj stori sleherni naš naročnik za svoj katoliški list Edinost.

EDINOST

1849 WEST 22nd STREET,

CHICAGO, ILLINOIS.

MATAJEV MATIJA

VESELA NOVELA.

Spisal

RADO MURNIK.

"Ne zamerite mi, ljubi gospod," je začel, "nekaj vam moram povedati. Zdaj ni moje sestre tukaj, ki tako rada prodaja sitnosti — no, vsak ima svoje dobre in slabe navade. Zdaj lahko govorim, kar hočem. Moram vas malo potolažiti. Zakaj to je dobro delo."

Gospod Ribitsch si je ogledoval svojo rokavico, včas pa prežavo pomotril Mataja.

"Žalostni ste, ker vam gospod Krajan kratko malo ne mara dati svoje hčere," je nadaljeval tolažnik. "Nikar preveč ne žalujte!"

V trudnih očeh mladega starčka se je zasvetila iskra, okoli porogljivih ust je trzil zasmeh, toda le za trenutek.

"Dečla ne bo imela toliko dote, kakor mislite vi, ampak komaj pettisoč goldinarjev!"

Gospod Ribitsch je nehaj ogledovati svojo rokavico; po njegovem bledem, izžetem obrazu je prhnil komaj viden znak slabotnega zanimanja.

"In bolna je reva tudi," je razlagal Matajev Matija. "Njeni pravi rdeči lasje so ji že izpadli z glave. Sirota nosi tuje kite in še zob nima vseh svojih."

"Ali je res, kar ste mi pravili?" je pogrkoval starikavi mladenič in zamežal zaspano.

"O res, res!" je poudarjal Matija navdušeno. "Če hočete zvedeti še kaj več, pa pobarajte kuharico! Ta ženska vam ve vse, ker zmeraj pridno posluške utepa pri vratih. Menim, da sem vas potolažil prav lepo; opravil sem dobro delo. Zdaj se pa rajši umaknem, da se spet kaj ne zamerim sitni sestri. Pa brez zamere, gospod! Z Bogom!"

Matajev se je vrnil v svojo sobo in gledal doli na dvorišče. Navdajala so ga prijetna čuvstva po plemenitem činu usmiljenega kristjana.

Iznenada pa je zaslišal razburjen, glasan prepir. Največ sta besedovali milostiva gospa Ribitscheva in pa njegova ljuba sestra; gospod snubač se je le malo vtikal v živahni, srditi razgovor. Zdajci pa so mahoma umolknili vsi — odpirali in zapirali so vrata . . . po stopnicah so hiteli nagli koraki . . .

Zastoj je ugibal Matija, kaj pomeni ta čudna zabava. Hkratu pa je prišumela njegova sestra z razpaljenim, ljutim obrazom v sobico. Široma odprte oči so ji blesketale v strašni jezi. Ako bi ga mogla prebosti s strupenim pogledom, bi bil Matajev Matija že med rajniki.

"Matija, to je pa že od sile, kar ti uganjaš!" je sikala. Prijela se je z obema rokama za sence, kakor bi jo hudo trgalo tam. Sapa jo je silila tako, da je komaj govorila; solze so ji dušile glas. "Oh! Oh! Oh!"

"I, kaj pa je spet?" je ostrmel brat.

"Kaj ti je bilo treba klepetati o Eleonorini doti, o njenih laseh in zobeh!" mu je očitala s hripavim glasom, ločila sapa in vsa razkačena trkala brata po nizkem čelu. "Ali imaš kaj pameti ali nič? Odgnal si nam snubača! Oh! Nič več ga ne bo nazaj! Eleonora mi obsedi doma! Težko, da bi se oglašil še kdo! Stara Ribitsheva nas bo opravljalna po vsem mestu! Oh! Oh! Da si tak — tak neumen, zarobljen hribovec!"

"I, saj tega nisem nikoli trdil, da bi bil rojen za gosposko suknjo!" se je zagovarjal brat. "Nikar me ne glej tako pisano! Kaj sem pa pregrešil takega? Ali nisem govoril resnice, kakoršno sem zvedel od kuharice?"

"Od kuharice! Ze prav!"

"Kaj bi me zatorej tako dajala! Saj jaz tudi nič ne opotikam tebi. Sama sitnost te je!"

"Dosti!" ga je ustavila. "Jutri zjutraj te spremi Emil na kolodvor, da odpotuješ domov. Pa glej, da se nikoli več ne prikažeš k meni v Ljubljano!"

Odšumela je in tako togotno zaloputnila vrata za sabo, da jih je skoraj vrgla iz tečajev. Matiji se je zdelo vse to grozno za malo.

"I, pa pojdem, no!" je godrnjal in debelo potegnul sape. "Pa saj bi šel tako tudi, naveličal sem se Ljubljane."

Ali je kočljiva in zaderična ta Špela! Toliko, da ni skočila iz kože, ta skisana Špeluzasta! Zdaj ropota spet nad kuharico! — Kdo bi si bil pa mislil, da se iz mojega dobrega dela skuha taka žalost? Zavoljo par odkritosrčnih besedi moram požirati take očitke! Ta je pa že prehuda! Zakaj pa snubec ni bil previden? Zakaj ni molčal? In s hribovcem me je nagnala ihta ihtava, mene, ki se prav nič ne pulim za gosposko čast! Vsako leto bi bil prišel sem malo vasovat in še na svojo svatbo bi jo povabil, tako pa nič! Komaj čakam, da pojdem! Nikomur se ne maram vsiljevati in nikjer ne visim rad za brado. Če bi še kaj dlje ostal tukaj, bi se preveč nalezal gosposkih šeg in navad, doma bi me pa grdo gledali, vsega izprijenega! Hvala Bogu, da bom jutri spet na Telebanovem, koder se mi ni bati za vsako besedico!"

Vzel je svoj novi klobuk in jo mahnil po mestu. Dolgo je hodil tod in tamkaj ter si ogledoval prodajalniške izložbe. Naposled je našel, česar je iskal. Kupil je lepo pipo z naslikano jelenovo glavo in rdečima čopkama, potem pa sladkih odpustkov in prezalo svilnato ruto, ki je bila tako lepo pisana kakor sama mavrica.

Ko se je vračal v mraku, je moral mnogokrat povprašati, da je našel zopet v Krajanovo stanovanje. Tih je sedel v svoji sobici na stol in misli so mu poletele domov.

Kar je slišal na hodniku nagle korake; vstopil je gospod Krajan, mu položi roko na ramo in dejal:

"Zvedel sem, kaj si naredil! Ribitschevih ne bo nikdar več k nam."

"E, ne huduj se še ti!" je prosil Matajev Matija. "Zdaj je že, kar je, pa je!"

"Kaj bi se hudoval, celo veselim se!" je radostno vzkliznil trgovec in stisnil svaku roko. "Zahvaljujem te kar najlepše, ljubi Matija! Prav dobro si opravil to kočljivo stvar in mi prihranil marsikateri neprijetni korak. Kako naj ti povrnem to? Reci mi, česa si želiš?"

"I, veš kaj, Tone?" se je oglašil Matija po dolgem in mučnem premišljevanju. "Lej, tebi je treba obrniti samo tako kljuko, pa imaš luč! Ni ti treba ne petroleja, ne olja, ne sveče. Pri nas moramo dolgo kresati ogenj, pa tudi žveplenke so nerodne in ugašajo rade. Prosim te, če si že tako dober, pa mi daj jutri zjutraj eno teh kljuk z zidu, da jo vzamem s sabo domov!"

"Kljuka sama ti ne bi pomagala prav nič," se mu je nasmehnil svak. "Pač pa ti dam škatljico, ki jo bo treba samo pritisniti na gumb, pa bo svetila. Ali si ne želiš nič drugega?"

"Drugo sem si kupil že vse sam," se je moško odrezal Matija. "Stoj — tisto trobento, ki sama poje, tisto bi že tudi vzela, pa mi je ne daš, kaj?"

"Z veseljem, dragi Matija! Toda mislim, da si izbereš kaj boljšega! Lej, zapazil sem, da se ti tvoja ura ustavlja rada. Stara je že, naj v miru počiva! Kupil sem ti novo. Prosim te, vzemi si jo v spomin svojega ljubljanskega svaka!"

Podal mu je močno srebrno uro s primerno debelo verižico.

"O presneto!" je vzkliznil preprijetno iznenadeni Matija. "Zdaj bom imel pa kar dve! Ali bodo gledali Zaplanci, kadar pridem z obema na semenj! Hvala lepa, ljubi Tone! Tudi ti si opravil svojo stvar prav dobro; bolje si uganil, kaj je zame, kakor jaz sam!"

Pri večerji ni bilo ne-gospo Beti, ne gospodične Eleonore; tem boljše sta gosta zabavala svak in nečak. Gospod Krajan mu je pokazal natanko, kako mora ravnati z električno žepno svetilko, z uro brez ključka in s trobento, ki poje sama. Matajev Matija je bil ves srečen in prav otroško vesel, kakor obdarovan birmanec.

Anton Zbašnik

JAVNI NOTAR,

soba 206 Bakewell Bldg., Pittsburgh, Pa.

(Nasproti sodnije)

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, dolžna pisma, pobotnice, oporoke in PROŠNJE ZA DOBAVO SVOJCEV IZ STAREGA KRAJA. Cene nizke, delo točno in pravilno. Pišite ali pridite osebno. Informacije zastoj.

Pomagajte svojemu zdravju!

DOBRO ZDRAVJE zavisi od dobrih zob. Zato nihče dovolj zgodaj ne prične skrbeti za svoje zobe.

Ničesar človeka bolj ne zadovoljuje, kakor lep nastav lepih zob. Nič pa ni bolj neprijetnega kakor krivi, oškrbljeni in objeti zobje. Tudi od zob je odvisen človekov vspeh. Pa tudi veliko boleznih, revmatizem, paraliza, itd. izvira od slabega zobovja. Neprebava, nervoznost je vzrok zobovja. Mi specializiramo z izdelovanjem zobnih kopic, ustnega mostovja in vse kar spada v zobozdravniško delo. Izdiramo zobe brez bolečin.

NAŠE CENE SO JAKO UGDNE!
Naše cene so jako ugodne!

New York Dental Parlors

1958 W. 22nd ST. (In Robey St. corner.) CHICAGO

S. P. D. Sv. Mohorja

USTANOVLJENA V CHICAGO, ILL., 31. DEC. 1921.
Sedež Chicago, Illinois.

Predsednik, Frank Banich, 1902 W. 22nd Str.
Podpredsednik, Joe Žabkar, 1824 W. 23 Str.
Tajnik, Anton Stonich, 1834 West 22nd Place.
Zapisnikar, Joseph Kobal, 1901 W. 22 Str.
Blagajnik, Joseph Beribak, 1653 West 22nd Street.
Društveni zdravnik Dr. J. E. Ursich, 1901 West 22nd St.
Duhovni vodja Rev. P. Kazimir Zakrajšek, O. F. M.

NADZORNI ODBOR:
Andrew Glavach, Steve Foys in John Densha.

POROTNI ODBOR:
John Terselich, Louis Duller in John Kosmach st.
Organizator, John Petrovič.

URADNO GLASILO: "EDINOST."

Družba zboruje vsako prvo nedeljo ob pol 2. uri popoldne v cerkveni dvorani sv. Stefana na 22nd Place in Lincoln ulici.

Družba sprejema v svojo sredo moške in ženske od 12. do 55. leta starosti. Pristop v družbo je samo en dolar. Družba plačuje \$7.00 na teden bolniške podpore, za kar se plačuje po 50c. na mesec mesečnine. To je izvanredna ugodnost za vsakega Slovenca v Chicago. Rojaki pristopajte v to domačo družbo!

Za vsa pojasnila glede družbe in njenega poslovanja se obrnite na družabnega tajnika ali pa predsednika.

IZ URADA TAJNIKA.

Chicago, Ill., Jan. 28. 1924.

Finančno poročilo za leto 1923.

Dohodki za celo leto so bili	\$1,303.42
Stroški in	
Bolniške podpore se je izplačalo	423.50
Razno drugo	159.90
Skupni stroški	583.40
Celo društveno premoženje znaša	\$2,763.28

Nadalje prosim vse člane in članice, da gotovo pridejo na prihodnjo sejo, katera se vrši 3. februarja in poravnajo svoje prispevke posebno v usmrtninski sklad, ker kakor veste, da mora vsak član in članica plačati 1 dolar precej po smrti člana, ker nevedno kaj nas zadene v času par mesecev. Zatoraj moramo to svoto nadomestiti, kar najprej mogoče, katero smo izplačali za pokojnem sobratom M. Cvenkom.

Nadalje tudi prosim vse članstvo, da agitirate za pridobitev novih članov v to domačo družbo, katera plačuje skoraj največ podpore v slučaju bolezni za tako majhne mesečne prispevke.

Nadalje tudi naznanim vsem članom in članicam, da se v slučaju bolezni obrnejo na zapisnikarja sobrata **Jožef Kobal**, kateri stanuje na **1901 W. 22 St.**, ker od prvega januarja naprej spadajo bolniki v njegov urad.

S sobratiskim pozdravom

ANTON STONICH, tajnik.

ZA NAŠE GOSPODINJE.

(Nadaljevanje s 3. strani.)

prostor, ki mora biti zračem, najboljšo pod streho, toliko časa, da jih lahko shranite v pepel, kar bomo pozneje povedali. Klobase napol preka-jene se tudi v masti dobro ohranijo. Ko vzameš klobase iz dima, jih obesi za en dan na mrzel, zračem prostor, da se ohladi; nato odstrani špilje in klobase dobro obriši. Deni v lonec masti, da je dno pokrito, in na mast naloži klobase. eno poleg druge; na klobase spet mast, dokler ni lonec poln, na vrhu mora biti mast. Lonec zaveži in postavi na suh prostor. Mast, ki jo devaš med klobase, prav malo pogrej, le toliko, da se da mešati in zlit v lonec; z vročo mastjo zalite klobase niso dobre. Shranijo se pa tudi lahko v pepelu. Zaviti jih je treba dobro v kak mehek papir. V bakso je treba natresti pepela, da je dno dobro z pe-

NAJVEČJI PROMET NA SVETU.

Poštna uprava (Združenih držav je največje enojno podjetje na svetu. Vsako leto ima v prometu nad 18,000,000,000 ali 18 bilijonov predmetov v razpošiljatev. Izmed pošte, ki se jo je razposlalo v letu 1922., je bilo 12 bilijonov pisem, ali nekako 112 pisem na vsako osebo v Združenih državah. Teža vseh teh pisem se čeni na 133,350 ton. Pisma, ki se jih pošilja Jos. Trinerjevi družbi iz vseh delov Združenih držav in Kanade, v katerih se naročuje Trinerjevo Grenko Vino in druga Trinerjeva zdravila, tudi veliko pripomorejo k tej velikanski teži. Vsakdo je z njimi zadovoljen ter postane naš stanočven odjemalec. Mr. Feliks Kuckowski nam je pisal iz Conneautville, Pa., dne 27. decembra 1923.: "Jaz sem rabil Trinerjevo Zdravilo Grenko Vino zadnjih 12 let z najboljšim uspehom." Isto lahko dobite pri Vašem lekarnarju ali trgovcu, ki prodaje zdravila. Poskusite tudi Trinerjev Liniment, ki vam da hitro in sigurno odpomč v slučajih revmatizma, nevralgije, lumbago, oteklini ali ozeblini. Tudi Trinerjevo zdravilo zoper kašelj je izvrstno zdravilo proti prehladu in proti kašlju.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill.

Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ. IA. KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboljšo delo, najnižje cene.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj. Okladam stenske napir.

DOBILI SMO iz starega kraja nekaj Misijonskih koledarjev za mladino, cena

10c.

Klaverjev koledar za leto 1924. cena

15c.

Naročilo pošiljate na: EDINOST, 1849 West 22nd St., CHICAGO, ILL.

IZRAZITE SE CVETLICAMI!

Najbo kakoršnakoli priložnost — ob rojstvu — smrti — veselju — žalosti — ali karkoli, najlepše se izrate s cveticami. Pri nas dobite najlepše "pušice" za ženitovanja. — Za smrtne služaje dobite pri nas najlepše vence.

Cvetlice pošiljamo tudi v druge kraje. Naročite lahko po telefonu ali brzojavu.

FRANK JINDRICH Jr.
FLORIST AND DECORATOR

2127 W. 22nd Street, CHICAGO, ILL.
Phone CANAL 1787

FRANK SUHADOLNIK

6107 — St. Clair Ave. Cleveland, Ohio.

Je zastopnik listov Edinost in Ave Maria. — V zalogi ima vsakovrstne knjige, ki jih je dobiti v naši knjigarni.

Ako se nimate letošnjega Koledarja Ave Maria pojedite h njemu, ki jih ima v zalogi.